

POSTANOWIENIE

Dnia 29 stycznia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z powództwa R. P.

przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń (...) S.A. w (...) i O. S.A. w W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 29 stycznia 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej O. S.A. w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 21 grudnia 2018 r., sygn. akt I ACa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2. zasądza od O. S.A. w W. na rzecz R. P. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W świetle tej regulacji, cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie

przesłankach Sąd Najwyższy może rozstrzygnąć w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Jednocześnie przypomnieć należy, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i jego rolą nie jest korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Skarżący powołał we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. argumentując, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona twierdził, że sąd orzekł o żądaniu powoda w sytuacji gdy powód nie kierował przeciwko niemu żadnego konkretnego roszczenia, ponieważ z pism powoda wynikały jedynie postulaty dotyczące możliwej do zastosowania podstawy prawnej. Następnie skarżący sformułował następujące pytania:

- czy powołanie się przez stronę powodową reprezentowaną przez profesjonalnego pełnomocnika na przepis wskazujący podstawę odpowiedzialności wskazujący dwa różne żądania, tj. jedno roszczenie odszkodowawcze, a drugie kształtujące roszczenie o stwierdzenie nieważności umowy, zastępuje zgłoszenie żądania, o którym mowa w art. 187 § 1 ust. 1 k.p.c., a jeśli tak to czy Sąd może zdecydować, o którym żądaniu będzie rozstrzygać?

- czy orzeczenie przez Sąd o roszczeniu odszkodowawczym względem jednego z pozwanych stanowi orzeczenie ponad żądanie, w sytuacji, gdy powód nie zgłosił bezpośrednio względem pozwanej żadnego roszczenia, a jedynie powoływał się na różne podstawy odpowiedzialności oraz związane z nimi roszczenie w treści pism procesowych?

- czy żądanie naprawienie szkody na zasadach ogólnych z uwagi na stosowanie nieuczciwych praktyk rynkowych zawarte w zd. 1 art. 12 ust. 1 pkt 4 UPNPR oraz prawnokształtujące roszczenie o stwierdzenie nieważności umowy z obowiązkiem wzajemnego zwrotu świadczeń oraz zwrotu przez przedsiębiorcę kosztów związanych z nabyciem produktu zawarte w zd. 2 art. 12 ust. 1 pkt 4 UPNPR, mogą być stosowane zamiennie - według uznania Sądu, tj. strona reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika nie jest obowiązana do wskazania, które żądanie zgłasza ?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Konfrontacja, przytoczonych wyżej, twierdzeń skarżącego zawartych we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze stanowiskiem Sądu Apelacyjnego odnoszącego się do analogicznego zarzutu apelacyjnego o braku wyartykułowanego w stosunku do skarżącego konkretnego roszczenia, i w konfrontacji z treścią pism procesowych powoda wskazujących na roszczenia kierowane zarówno w stosunku do skarżącego jak i drugiego pozwanego w sprawie, prowadzi do stanowczego wniosku o braku podstawy do przyjęcia, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Powód w pozwie sformułował żądanie zapłaty oznaczonej kwoty pieniężnej i popierał takie żądanie również w stosunku do skarżącego, podmiotu dopozwanego w toku procesu. Pisma pozwanego dotyczące realizowanego roszczenia, również wskazujące możliwe podstawy prawne żądania zapłaty, zostały skarżącemu doręczone. Przekonanie skarżącego, że powód w procesie toczącym się przeciwko skarżącemu niczego od skarżącego nie żądał, jest całkowicie nieusprawiedliwione. Tym samym za bezprzedmiotowe uznać należy, przytoczone wyżej, pytania postawione przez skarżącego.

Nie budzi wątpliwości, że ustawodawca nie wymaga, aby powód określał podstawę prawną dochodzonego żądania, gdyż jego kwalifikacja prawna jest obowiązkiem sądu (*da mihi factum dabo tibi ius; iura novit curia*). Wskazanie podstawy prawnej nie wiąże sądu, który w ramach dokonywanej subsumcji, jest zobowiązany do oceny roszczenia w aspekcie wszystkich przepisów prawnych, które powinny być zastosowane jako mające oparcie w ustalonych faktach (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2018 r., I CSK 667/17, nie publ.; orzeczenia Sądu Najwyższego z 13 czerwca 1947 r., C III 137/47, OSNC 1948, Nr 1, poz. 20, z 2 maja 1957 r., II CR 305/57, OSNC 1958, Nr 3, poz. 72, wyrok z 15 września 2004 r., III CK 352/03, nie publ.). Ukierunkowanie postępowania na podstawę prawną oznaczoną przez profesjonalnego pełnomocnika powoda także nie oznacza formalnego związania nią sądu zwłaszcza, gdy okoliczności faktyczne mogą stanowić oparcie dla innej, adekwatnej podstawy prawnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z 28 lutego 2002 r., III CKN 182/01, nie publ.). Ze względu na brak obowiązku przytaczania w pozwie podstawy prawnej dochodzonego roszczenia, dopuszczalne jest zasądzenie roszczenia wynikającego

z przytoczonej przez powoda podstawy faktycznej na takiej podstawie prawnej, jaką sąd uzna za właściwą. Jednolite jest stanowisko Sądu Najwyższego, akceptowane w doktrynie, że przyjęcie przez sąd innej podstawy prawnej niż wskazana przez powoda nie stanowi wyjścia poza granice żądania, określone w art. 321 k.p.c. (wyroki Sądu Najwyższego z 24 maja 2007 r., V CSK 25/07, OSNC - ZD 2008, Nr 2, poz. 32 oraz nieopublikowane z 15 kwietnia 2003 r., V CKN 115/01, z 15 września 2004 r., III CK 352/03, z 6 grudnia 2006 r., IV CSK 269/06, z 27 marca 2008 r., II CSK 524/07, z 20 lutego 2008 r., II CSK 449/07).

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 391 § 1, art. 398²¹ k.p.c. oraz w związku z § 2 pkt 6 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tj.: Dz.U. z 2018 r., poz. 265).

aj